

A csapat üzemanyag-gazdálkodás fejlődése, néhány problémája és azok megoldásai

Vasas Mibály százados

A Magyar Néphadsereg üzemanyag-szolgálat az elmúlt évek folyamán hatalmas fejlődésen ment keresztül. Ezt a fejlődést a haditechnika mennyiségében és minőségében bekövetkezett rohamos változás szükségszerűen vonta magával. Az új haditechnikai eszközök rendszeresítése más, – magasabb – követelményeket támasztott szolgálatunkkal szembe. Megnövekedett a Magyar Néphadsereg üzemanyag-felhasználása, nagyobb készletek tárolását és folyamatos frissítését kellett megoldanunk. Az új technikához minőségileg jobb üzemanyagok kikísérletezése, illetve – a hazai és import termékekből való – beszerzése vált szükségessé. Ugyanakkor – az eddigi egyenes folytatásaként –, az üzemanyag-technikai eszközök terén is mennyiségi és minőségi fejlesztést kell végrehajtunk. Mindezen feladatokat az 1973. esztendőben jelentkező „energiaválság” tovább nehezítette.

A fejlődésből eredő változások komoly feladatok elé állították az üzemanyag-szolgálat személyi állományát, a felső szintű vezetéstől a csapat tagozatig bezárólag.

A IV. ötéves terv folyamán az üzemanyag-szolgálat fejlődését az alábbi főbb állomásokkal jellemezhetjük:

- a magasabb kompresszióviszonyú gépjármű motorok elterjedésének hatására megszüntettük az E-16-os autóbenzin használatát. Ennek eredményeként racionálisabb lett a töltőgépkocsi használata, egyszerűbbé és gazdaságosabbá vált a szállítás és raktározás, csökkent az adminisztráció;

- kikísérleteztük és rendszeresítettük az EM-12 egységes motorolajat, amely nyolc korábbi motorolajfajtát váltott fel. Az olaj multiszezonális jelleg folytán szükségtelessé váltak az időszakos olajcserék. A magasabb teljesítményszint lehetővé tette az csereidejének 6000 km-re való növelését. Az új motorolaj bevezetésével kb. 30%-kal csökkent a Magyar Néphadsereg motorolaj felhasználása. Az anyagi megtakarítás mellett, az olajcsere ciklusok hosszabbodásával, mintegy évi 3300 munkaórával csökkent a személyi állomány igénybevétele;

- az üzemanyag-szükségletek és az ellátás tervezésében, a felhasználás elszámolásában megvalósítottuk a komplex gépi adatfeldolgozást. Ezáltal a csapatok, a közép- és felsőirányító szervek ellátás-tervezési, biztosítási és elszámolási munkáját nagymértékben csökkentettük;

- tovább folytattuk a csapatok üzemanyagkút hálózatának bővítését, mintegy 2400 m³ tárolókapacitással. Alapvetően befejeztük a csapatok korábban épített, kéziszivattyúval üzemelő kútjainak elektrifikálását, korszerűsítve a hajtóanyag kiszolgálást;

- a csapatgazdálkodás és anyagellátás, a kiszolgálás színvonalának további javítása érdekében megkezdtük a korszerű csapat üzemanyagtöltő bázisok kialakítását és létrehozását;

- megkezdtük a csapatok ellátását nagyteljesítményű, nagy befogadóképességű URAL-AG-5-375, illetve TZ-500 töltőgépkocsikkal.

Az elmúlt öt éves terv eredményes végrehajtása után - az V. öt éves tervben is -, tovább kívánjuk korszerűsíteni a Magyar Néphadsereg üzemanyag-gazdálkodásának rendszerét, a üzemanyagok és üzemanyag-technikai eszközök minőségi jellemzőit, illetve műszaki-technikai színvonalát. Ennek érdekében a következő főbb reformokat, illetve már megkezdett fejlesztési folyamatok továbbvitelét tervezzük;

- foglalkozunk az üzemanyag-gazdálkodás rendszerének korszerűsítésével, a pénz mint mérőeszköz - üzemanyag-szolgálatban való - alkalmazhatósága kiszélesítésének lehetőségével;

- továbbfejlesztettük az EM-12 egységes motorolajat. Az EMD-13 motorolaj - amelynek teljesítménye 10 000 km - rendszeresítése megtörtént. Ezzel további megtakarítást - és a személyi állomány leterheltségének további csökkentését érjük el;

- megkezdtük az EHM egységes hajtóolaj továbbfejlesztését, a csereciklusok lényeges meghosszabbítása (12 000 km-ről 50 000 km-re) és a használhatósági területének kiterjesztése céljából;

- egységes kenőzsírok kialakításával folytatunk kísérleteket, amelyek célja a kenőzsír fajták számának csökkentése és hatásfokuk növelése;

- tovább folytatjuk a csapat üzemanyagtöltő bázisok kialakítását;

- bevezetjük a konzisztens kenőanyagok kis tételekben való vállalati kiszerezését, amely megkönnyíti a csapat üzemanyagraktárakban azok tárolását, kezelését és kiadását.

Az itt felsorolt eredmények elérésében, a fejlesztési tervek megvalósításában nem kis szerep hárul a csapatokra, a csapat üzemanyag-szolgálatokra. Csak egyet kiemelve a folyamatban levő korszerűsítésekből: a csapat üzemanyagtöltő bázisok túlnyomó többsége csapatépítkezések keretén belül épül.

Értékelve a csapatok üzemanyag-szolgálati által - az elmúlt évek folyamán - végrehajtott feladatokat, elmondhatjuk, hogy alapvetően jól tervezték, szervezték és irányították az üzemanyag-gazdálkodást. Hozzájárultak a gazdálkodási rend, az anyagi fegyelem szilárdításához, az anyagtárolási kultúra fejlesztéséhez, a harci technika üzemeltetéséhez szükséges üzemanyagok megfelelő mennyiségben és minőségben történő biztosításához.

Jól szervezték és irányították a rendszerbe került új típusú üzemanyagtöltő gépkocsik igénybevételét, technikai állapotának fenntartását. A végrehajtott gyakorlatok tapasztalatai szerint javultak a szolgálat szakanyagainak kiadási körülményei és az utántöltések időbeni teljesítése.

Javult a számviteli fegyelem, a nyilvántartások és anyagmozgatási okmányok érdemi és számszaki pontossága. Eredményeket értek el a páncélos és gépjármű technikai szolgálattal való együttműködésben, mind a saját szaktechnikai esz-

közeink, mind az üzemanyagot fogyasztó haditechnika és gépi berendezések be- szabályozása, a meghatározott fogyasztási normákon belüli üzemeltetés felté- teleinek megteremtése terén. Ezzel hozzájárultak az 1975. gazdálkodási évré, központilag elrendelt 0,1-es normakülönbözeti szorzó csökkentés állandósításához, a mind takarékosabb üzemanyag-gazdálkodáshoz.

A felsorolt, dicséretre méltó eredmények természetesen nem azt jelentik, hogy most már nincs mit tenni az üzemanyag-gazdálkodás hatékonyságának to- vábbi fokozása-, a készletgazdálkodás-, az üzemanyagok minőségmegóvása terén.

Az elmúlt évek folyamán nem értük el a kívánt színvonalat a szabadban tárolt üzemanyagok minőségének megóvásában, az üzemanyagkutak és Cs-346-os töltőgépkocsik kifogástalan műszaki állapotának fenntartásában, a belső- és külső ellenőrzések hatékonyságában, az üzemanyag takarékoság további lehető- ségeinek vizsgálatában és megvalósításában, valamint egyes számviteli problé- mák megoldásában.

A fennálló hiányosságok megszüntetése, a gazdálkodás minőségmegóvás, karbantartás további javítása érdekében – jól összehangolt tevékenységükkel – a legtöbbet a csapatparancsnokok hadtáphelyettesei és a csapat üzemanyag-szol- gálat vezetők tehetnek. Ennek a célnak elérése érdekében a parancsnok hadtáp- helyettesek – az egységek hadtápgazdálkodásán belül, az érvényben levő köz- ponti rendelkezések értelmében – biztosítsák az üzemanyag-ellátás növekvő szín- vonalának teljesítését, a pénz és anyagi eszközök koncentrált felhasználását, az üzemanyag-takarékosság elveinek a gyakorlati életben való folyamatos érvénye- sítését, az anyagi fegyelem további szilárdítását, az anyagok és eszközök minő- ségének megóvását. Az üzemanyag-gazdálkodás tervezésében és végrehajtásában céltudatosan támaszkodni kell megalapozott felhasználási tapasztalatokra, elke- rülve az anyagi- és pénzeszközök túlbiztosítását és feleslegke keletkezését.

Az üzemanyag-szolgálat vezető irányításán, a rendszeres, segítő ellenőr- zéseken keresztül érvényesülhet a parancsnok hadtáphelyettese nagyobb tapasztalata, felkészültsége és szélesebb látóköre. Amennyiben az irányítás jó, az el- lenőrzések célratorók, hatékonyak és iránymutatóak, akkor ennek tükröződni kell az egység üzemanyag-gazdálkodásának tervezésében, szervezésében és vég- rehajtásában.

A kapcsolatos tevékenység elemzése és egységes értelmezése végett célszerű tisztázni, hogy mit nevezünk üzemanyag-gazdálkodásnak?

Az üzemanyag-gazdálkodás gazdasági tevékenységek összessége, amely ma- gába foglalja:

– az egység alaprendeltetésének megfelelő tevékenységhez szükséges üzem- anyag-, üzemanyag-technikai eszköz és pénzszükséglet megtervezését, biztosítá- sát, szállítását, tárolását és minőségellenőrzését, frissítését, elosztását és kiszol- gálását, nyilvántartását és elszámolását;

– az üzemanyag-technikai eszközök és objektumok üzemeltetését, karban- tartását, javítását és selejtezését.

Az üzemanyag-szolgálatban alapvetően természetbeni normagazdálkodás folyik. A gazdálkodás tervszerű, tudatos irányításának biztosítása érdekében „Gazdálkodási és munkaterv”-et kell készíteni, amelynek főbb részei:

- a tervidőszak általános és főbb célkitűzései, alapvető feladatai;
- áttekintő naptári terv a végrehajtandó feladatokról;
- a gazdálkodás részlettervei;

- a gazdálkodás hatékonyságának mérésére szolgáló, valamint a következő tervidőszak kidolgozását biztosító statisztikai adatok gyűjtője.

Az üzemanyag-gazdálkodás azon összetevői, amelyeket kézben tartva a parancsnok hadtáphelyettese megfelelő rálátással és ráhatással bír a szolgálat tevékenységére, a következők:

- az üzemanyag-szükséglet tervezése, átlag normakülönbözeti szorzószámok alakulása;

- üzemanyag- és üzemanyag-technikai eszköz készletek alakulása, anyagigénylések szervezése;

- túlfogyasztások, hiány-kár helyzet;

- „M” készletek mennyiségi és minőségi mutatói;

- üzemanyag kutak, töltőgépkocsik, egyéb technikai eszközök állapota;

- számvitel.

Ezen gazdálkodási résztvékenységeken túlmenően, igen fontos feladat járul a parancsnok hadtáphelyettesére a szolgálat érdekeinek képviselőjében az egység vezetése felé, illetve a vezetés intézkedéseinek eljuttatásában a szolgálat felé, kiindulva abból a tényből, hogy az üzemanyag-szolgálat – mint az egység szerves része – tulajdonképpen annak zavartalan harckiképzése, harckészültsége, egész élete érdekében tevékenykedik.

A csapatok üzemanyag-gazdálkodásának egyik elengedhetetlen előfeltétele a pontos, megalapozott szükségleti tervezés. Ennek ellenére a csapatoktól a számítógépes feldolgozásra beérkező alapbizonylatok gyakran nem érik el a kívánt számszaki pontosság színvonalát. Bosszantó, apró számszaki hibák, elírások fordulnak elő, amelyek – a többszöri ellenőrző szűrésen is keresztüljutva – komoly nehézségeket okoznak a gépi feldolgozásnál, veszélyeztetve a néphadsereg szintű összesítések helytállóságát. Ez annál inkább nem elfogadható, mivel az üzemanyag-szükségleti tervezés és üzemanyag-elszámolás alapbizonylatainak számítógépes feldolgozásából – túl a csapatok számára szükséges adatokon –, a Magyar Néphadsereg üzemanyag-gazdálkodásának tervezéséhez, szervezéséhez és irányításához elengedhetetlenül szükséges statisztikai adatok is készülnek. Ezen adatok nélkül elképzelhetetlen a szolgálati ág hosszú-, közép- és rövidtávú tervezése is.

A bevezetőben említett, világméretű „energiaválság” érzékenyen érintette az üzemanyag-szolgálatot is. Ezért a szolgálat felső vezetése a szükségleti tervezésnél alkalmazott „átlag normakülönbözeti szorzószámok” intézményes csökkentésére kényszerült. Ez az intézkedés – a végrehajtható tagozatban tevékenykedők pozitív hozzáállásával, eredményeket hozott. Az „átlag normakülönbözeti szorzószámok” 0,1-es csökkentése a gyakorlatban, MN szinten közel 3 ezer tonna hajtóanyag, vagyis kb. 11 millió forint megtakarítást jelent. Mivel a nyersolaj, valamint ennek eredményeképpen az ásványolaj-termékek fogyasztói ára évről-évre magasabb, továbbra is szükséges az energiahordozókkal való takarékoság napirenden tartása.

Köztudott, hogy a csapatok üzemanyag-szolgálatai – mivel nem felhasználók –, önmagukban keveset tehetnek az anyagtakarékosság terén, azonban jó együttműködésben a páncélos- és gépjármű technikai szolgálatokkal, valamint más fegyvernemi szolgálatokkal, ilyen irányú tevékenységük már széles skálán mozoghat. Ide tartozik a túlfogyasztások megakadályozása, az indokolat-

lan, idő előtti olajcserék megtiltása, a hűtőfolyadékkal való fokozott takarékoság, a csapat szervizeinek üzemanyag-felhasználásának szabályozása stb.

Csapatainknál még mindig nem tudunk kielégítő eredményeket elérni a túlfogyasztások megakadályozásában. Sok helyen – a túlfogyasztás okainak megszüntetése helyett –, a menetlevelek túlsúlyozásával igyekeznek elleplezni azokat. Ezen a területen fokozott felelősség terheli a csapat üzemanyag-szolgálat vezetőket és a mindenkori gépjármű parancsnokokat. Az üzemanyag-szolgálat vezetőik szakmai kötelezettségei közé tartozik a gépjármű menetlevelek gondos ellenőrzése azoknál a csapatoknál is, ahol a számfejtést egyébként egységes számviteli részleg (ESZR) végzi. Az egységes számviteli részlegek személyi állománya nem kielégítő szakági jártassága miatt, csak az üzemanyag-szolgálat vezetője lehet hivatott a menetleveleken szereplő útviszonyok ellenőrzésére és szükség szerinti felülbírálására. A mindenkori gépjármű-parancsnokoknak lehetőségük van már csirájában elfolytani a túlsúlyozási törekvéseket. Feltétlenül szükséges, hogy igénybevétel után, a gépjármű elbocsátásakor a gépjármű-parancsnokok ellenőrizzék a menetlevelek kitöltésének módját, különös tekintettel a bejegyzett útviszonyokra. Ennek a kötelezettségnek – a gépjármű-parancsnokokban való – tudatosításával nagy lépést tehetnénk a túlfogyasztások csökkentése felé.

A Magyar Néphadseregben 1977. január 1-től rendszeresítésre került az EMD-13 egységes motorolaj, amely felveszi a versenyt a legkorszerűbb motorolajokkal is. Ezért egyenesen anyagpazarlásnak minősül az a gyakorlat, hogy egyes csapatainknál a nagyobb csapatmozgásokra való felkészülés időszakában a gépjárműveken – jóval a cserciklus lejárta előtt – olajcserét hajtanak végre. Vajon tényleges harchelyzetben nem kell olajat cserélni? A személyi állománynak nem kell ezt a munkafolyamatot begyakorolni? De igenis kell! Sőt a csapatgyakorlatok megtervezésénél ilyen és hasonló technológiai munkák gyakorlását is tervezni kellene.

Éve kóta megfigyelhető a hűtőfolyadék elszámolások időszakában, hogy milyen magas a műszaki meghibásodásokból eredő hűtőfolyadék veszteség. A csapat üzemanyag-szolgálatok, a parancsnok hadtáphelyettes támogatásával, a páncélos és gépjármű technikai szolgálattal karöltve, sokat tehetnek ezen veszteségek csökkentésére. Miért nem folyik el a magántulajdonban levő gépjárművek hűtőfolyadéka? Azért mert az a saját zsebükre megy. Sajnos elfelejtjük néha, hogy a közösség vagyonának pazarlása – közvetett formában – szintén a saját zsebünket érinti. A téli időszakra való felkészítés folyamán a hűtőrendszerek gondos átmosásával, az összekötő tömlők ellenőrzésével – szükség szerinti – cseréjével, a téli igénybevétel során lelkiismeretes és rendszeres ellenőrzéssel nagy mértékben csökkenthetők ezek a veszteségek. Azt, hogy milyen anyagi kihatása van a műszaki hibákból eredő hűtőfolyadék veszteségeknek, elég egy számadattal illusztrálni: a Magyar Néphadsereg csapatainál az 1975–76. évi téli időszakban, műszaki meghibásodásból eredően 142,7 tonna hűtőfolyadék ment kárba, ami beszerzési áron számolvi 3 567 500 forintot tesz ki.

A csapat szervizekben való üzemanyag-felhasználás szabályozásával szintén eredmények érhetők el az anyagtakarékosság terén. Ez a probléma kétoldalú. Először, a szükséges üzemanyag féleségek felhasználásának megkövetelésével (különböző kenőzsírok, karbantartó anyagok) elérhető a haditechnikai eszközök hadrafoghatóságának fokozása, élettartamának növelése, másodsor, megakadá-

lyozható a felesleges anyagpocsékolás, a különböző üzemanyag féleségek nem rendeltetésszerű felhasználása.

Az eddigieken kívül még számtalan útja-módja van az anyagtakarékos-ságnak. Ezeket fel kell kutatni és meg kell találni a lehetőleg optimális módját a megoldásnak. Lényeges, hogy egész tevékenységünket hassa át a takarékos-ság szelleme, híven a párt XI. kongresszusa határozatához.

Az egységek hadrafoghatóságát nagy mértékben befolyásolja az üzemanyag-technikai eszközök, elsősorban az üzemanyag-töltő gépkocsik, üzemanyag-szállító utánfutók, motoros üzemanyag-szivattyúk állapota, karbantartottsága. A végrehajtott felügyeleti és egyéb ellenőrzések tapasztalatai azt bizonyítják, hogy ezeknek az eszközöknek technikai színvonala nem mindenhol éri el a kívánt mértéket. Különösen érvényes ez a megállapítás a Csepel 346-D üzemanyag-töltő gépkocsikra. A különböző tartozékok esetenkénti hiánya, a fődarabok meghibásodása, csöpögések, folyások veszélyeztetik ezen eszközök hadrafoghatóságát. A technikai szolgálattal való együttműködésben, a tartalék alkatrészek és a javítások időbeni igénylésével, illetve végrehajtásával úgy kell megszervezni technikai kiszolgálásukat, hogy üzemeltetésük feltételei minden körülmények között biztosítva legyenek.

Az előbbi problémához tartozik a technikai eszközök kezelő személyzetének kiképzése is. Bár a töltőgépkocsi-vezetők szakmai felkészültsége – nagy általánosságban – kielégítőnek mondható, mégis jártasságbeli hiányosságok tapasztalhatók náluk. Ezek a hiányosságok onnan erednek, hogy az egységek túlnyomó többségénél, részben objektív, de inkább szubjektív feltételek hiánya miatt, nincs elegendő lehetőség a szakmai fogások begyakoroltására. Olyan esetek is előfordulnak, hogy egy-egy töltőgépkocsi-vezető hetekig nem is látja saját járművét. Így természetes, hogy nem képes annak megfelelő karbantartására, technikai kiszolgálására sem. Ezért feltétlenül szükséges a töltőgépkocsi-vezetők részére több időt biztosítani a feladatuk végrehajtásában való jártasság megszerzésére, valamint az eszközök megfelelő műszaki állapotának fenntartására. Nézetem szerint – elsősorban harc-készültségi szempontból – tarthatatlan azaz állapot, hogy sok töltőgépkocsi-vezető kettős beosztásban van, vagyis „M” beosztása mellett egy platós gépjármű is rá van bízva.

Az anyagi lehetőségek függvényében örvedetesen szaporodnak laktanyáinkban úgy darabszámban, mint tároló kapacitásban az üzemanyagkutak. A meglevők túlnyomó többsége megfelelő technikai állapotú, jól karbantartott. Ezzel szemben vannak olyan csapatok, ahol nem fordítanak kellő gondot a részükre, használatra átadott üzemanyag kutak állagmegóvására, karbantartottsági színvonalának emelésére, a javítási munkák szervezett végrehajtására. Az időszakos karbantartások, tisztítások, nyomáspróbák pontos végrehajtása üzembiztonsági – és nem utolsósorban –, tűzbiztonsági szempontból elengedhetetlen.

A Magyar Néphadseregben a különböző beosztású parancsnokoknak ellenőrzési köteleimk vannak. Az üzemanyag-szolgáltatban ezek a köteleimk kiterjednek a gazdálkodásra, a számvitelre, az anyagi készletek meglétére, minőségi állapotára stb. Sajnos előfordul, hogy egyes, ellenőrzési jogkörrel és kötelezettséggel felruházott vezetők csak formálisan tesznek eleget ezen köteleimknek.

Az utóbbi években a katonai ügyészség több esetben vádat emelt az üzemanyag-szolgálat néhány tagja és egyéb beosztású személyek ellen sikkasztás, lopás és hűtlen anyagkezelés miatt. Az ügyészségi vizsgálatok – kivétel nélkül – azt mutatták ki, hogy a vádlottak képesek voltak évekig folytatni üzelmiket

anélkül, hogy a rendszeres belső és külső ellenőrzések azokat felfedték volna. Ez csak úgy volt lehetséges, hogy az ellenőrzések érdemileg hiányosak, formálisak voltak, az ellenőrző közegek rutinszerűen, felületesen hajtották végre feladatukat. Nem fordítottak kellő figyelmet a belső, oksági összefüggések kiderítésére, az okmányok, aláírások hitelességére. Némely esetben kiderült, hogy a parancsnok hadtáphelyettese magával az ellenőrzött személlyel készítette el a jegyzőkönyvet, az ellenőrzés megtörténtét dokumentáló feljegyzést.

Az egyik alakulatnál lefolytatott ügyészségi vizsgálat eredménye szerint – többek között – a 793 darab 200 literes acélhordóból 104 darab (13⁰/₁₀₀) –, a 661 darab 20 literes üzemanyag-kannából 129 darab (20⁰/₁₀₀) ment – bűncselekmény folytán – veszendőbe. Egyértelmű, hogy megfelelő hatékonyságú ellenőrzés ennek a mennyiségnek tized részét is azonnal felfedte volna.

Az ellenőrzések megtörténte után nem elég pusztán annak tényét dokumentálni. Megfelelően célratoró, hatékony és iránymutató ellenőrzésről készült jegyzőkönyvnek is tartalmaznia kell ezeket a jegyeket. Meg kell állapítani és rögzíteni, hogy mi a jó, mi a hibás az ellenőrzött területen. Az ellenőrzésnél feltárt tények milyen okokra vezethetők vissza, azoknak mik a pozitív és negatív következményei. Élni kell az elismerés és elmarasztalás lehetőségével. Meg kell szabni a hiányosságok megszüntetésének módját, a jó tapasztalatokat népszerűsíteni kell, általánossá kell tenni.

Itt foglalkozom az üzemanyag-gazdálkodás számvitelének egy néhány olyan sarkalatos pontjával, amelyek felületes ellenőrzés mellett, torzult szemléletű alany esetén bűncselekmény kiindulópontjai lehetnek.

Elsőként visszatérnék a gépjármű menetlevelek túlsúlyozására. Ennek a lehetőségnek hosszú időn keresztül való nyitvatartása volumenében nem nagy, de folyamatos bűncselekményre ossztönözheti az arra hajlamos gépjárművezetőket. Különösen veszélyes lehet ez azon gépjárművek vezetőinél, akik állandó ÁFOR üzemanyag-utalvány ellátásban részesülnek.

A másik sarkalatos pontja az üzemanyag számvitelnek az üzemanyag-feltöltési csekk. Nagyon fontos, hogy a felvételezett feltöltési csekk tömbökkel és a tömbökön belül minden egyes példánnyal el tudjon számolni az üzemanyag-szolgálat. Ennek érdekében a feltöltési csekket „szigorúan számadásköteles okmány”-ként kell kezelni.

Az ügyészségi eljárások tapasztalatai szerint elterjedt a „kölcson” utalványok rendszere. Hangsúlyozni szeretném, hogy az üzemanyag-szolgálatban „kölcson” utalványt nem ismerünk. Üzemanyagot, üzemanyag-technikai eszközt – akár más egységnek, akár magánszemélynek – kölcson adni tilos!

Elterjedt módja a visszaélések leleplezésének az anyagi fedezet nélküli, fiktív kiadási okmányok becsempészése a számvitel rendszerébe. Ez ellen az aláírások hitelességének, bélyegzők meglétének megkövetelésével és az ellenőrzésekre való megfelelő felkészüléssel lehet fellépni.

Félreértés ne essék, nem feltételezhetjük előre senkiről, hogy híján van a becsületnek. A napvilágra került esetek azonban azt bizonyítják, hogy az ellenőrzések lazasága, esetleges hiánya, a körülmények szerencsétlen összjátéka következtében, megteremti a könnyű pénzszerzés lehetőségét és ennek nem mindenki tud ellenállni. Ezért kell már a visszaélések lehetőségét is felszámolnunk.

A felügyeleti és egyéb ellenőrzések tapasztalatai azt mutatják, hogy nincs minden rendben a tartós tárolás alá vetett üzemanyagok minőségvédelmével. Különösen áll ez a megállapítás a szabadban tárolt, hordózott üzemanyagokra.

A központ üzemanyagraktáraknál végzett kísérletek igazolták, hogy az ilyen, az időjárás viszontagságainak kitett anyagokat is meg lehet védeni a káros minőség romlástól. Rendszeres minőségvizsgálattal, megfelelő időben való frissítéssel, a hordódugók időnkénti utánhúzásával elérhetjük, hogy mindig hadihasználható, víztől és mechanikai szennyeződéstől mentes anyag áll rendelkezésre. Egy üvegcső segítségével – amely a csapathitel terhére fillérekért beszerezhető –, megbízhatóan ellenőrizhető a tartósan tárolt készletek minősége.

A cikkben leírtakkal az volt a célom, hogy felhívjam és irányítsam a figyelmet az üzemanyag-gazdálkodás néhány olyan területére, amelyek javításával megszilárdíthatjuk az eddig elért eredményeket, hozzájárulhatunk a gazdálkodási feladatok jobb végrehajtásához, a fenntartási költségek további csökkentéséhez, ugyanakkor növelhetjük a szolgálaton belül a tervszerűséget, hatékonyságot és takarékoskosságot. Célom volt még néhány olyan szakmai fogás ismertetése, amelyek csökkenthetik a káresetek előfordulását, csirájában folytathatják el a szabályzatok tudatos megsértését, az anyagiasságból eredő vétségek, bűncselekmények keletkezését.